

SECTIO III.

An demonstrari possit Deum esse actum purum, & ens omnino simplex.

I. Affirmatiue respondetur quaestioni.



Mitto in his omnibus quaestionibus opinionens eorum, praesertim Nominalium, qui negant, posse satis cognosci, vel demonstrari ratione naturali haec attributa de diuina substantia, quia sufficere videntur, quae de ea re terigimus disput. praecedent. sect. II. Et quia re ipsa, & probationibus eius satis impugnabuntur.

II. Quid nomen actus puri significetur.

Respondeo igitur ratione naturali demonstrari posse Deum esse actum purum, atque ens simplicissimum. Haec assertio probanda est ex diuina perfectione in duabus praecedentibus demonstrata: & ideo prius declarare oportet, quid his terminis significetur, & quo res per illos significata ad perfectionem pertineat. Nomen ergo [actus puri] significatur res illa, quae omni caret potentialitate, quae actus dicitur quatenus includit esse, quod est vltima, vel potius prima actualitas rei. Vnde hic non dicitur actus, formalis vel actiuus, sed in se actu existens, purus autem dicitur, tum ad excludendam potentiam obiectiuam, seu omnem statum existentiam in potentia, qui repugnat enti ab intrinseco necessario, vt per se constat (vnde quoad hanc partem satis est haec proprietas demonstrata) tum ad excludendam omnem potentiam passiuam, veram, & realem: vnde quoad hanc partem coincidit haec proprietas cum simplicitate; & simul probanda est. Non excluditur autem per illam vocem potentia actiuam: nam potius vnumquodque agit in quantum est in actu: vnde ipsa vis agendi, actualitas quaedam est, quae potius virtutis, vel facultatis nomen mereatur, quam potentiae. Quia tamen non semper actu agit, ideo potentia etiam proprie appellatur: huiusmodi autem ratio potentiae non pertinet ad imperfectionem, quia actu agere non semper est perfectio agentis, vt latius declarabitur in sequentibus. Atque ita constat, purum actum praeter actualitatem primi entis solum addere nequationem, quae perfectio illius entis declaratur: de qua negatione nihil dicendum superest, praeter ea quae de simplicitate dicemus.

III. Simplicitas ne dicatur per sectionem Scotus, Socin, Caietan.

De simplicitate contendunt Scotus & Caiet. Scotus, n. in 1. d. 8. q. 1. ad 1. & quodlib. 5. quae sequitur Socin. lib. 4. Met. q. 14. docet simplicitate esse perfectionem simpliciter: Caiet. vero de ente & essent. c. 2. docet simplicitate nullam dicere perfectionem, quia nihil dicitur positum, sed negationem. Dissentio tamen vix esse potius in verbis, quam in re. Certum est, n. simplicitatem supra rem, quae simpliciter denominatur, non addere rem aliquam, vel modum positiuum, sed dicere tamen negationem compositionis, quia intelligi non potest qualis sit ille modus positiuus, aut quae sit necessitas ligendi illi. Itaque, quia simplicitas aut est idem, quod veritas quaedam perfecta & indubitabilis; aut certe solum ratio ne cuius habitudine proportionali distinguuntur, quia veritas multitudini, simplicitas compositioni opponitur: sicut ergo veritas non addit aliquid positiuum rei vni, sed negationem tantum, ita nec simplicitas rei simpliciter. Nihilominus tamen verum est per hanc negationem circumscripti seu indicati perfectionem, tum quia excluditur imperfectio compo-

A. siuonis, tum etiam quia caeteris paribus, id quod est simplicius, perfectius est, quous absolute non semper, quod est simplicius, sit melius: est enim simplicior pars quam totum, non est tamen perfectior: & similiter accidens (a se est simplicius quam substantia, licet sit in inferiori ordine & gradu entis: sistendo vero intra eundem gradum, ac caeteris paribus, simplicitas perfectionem indicat.

Ex his ergo facile est praesentem assertionem ex praecedentibus concludere: ostensum est enim Deum esse perfectissimum ens: sed longe excellentius est habere summam & consummatam perfectionem in simplicissima entitate, quam ex adunatione plurium ergo hic modus essendi tribuendus est primo enti. Dices, argumentum superponere esse possibile habere perfectiones omnes in summo ac perfecto gradu in entitate simpliciter: hoc autem demonstratum non est, postquam aliquis illud negare; & nihilominus dicere Deum esse ens perfectissimum, quia melius est habere perfectiones omnes cum aliqua compositione, quam esse ens simplex, & carere tot perfectionibus: vtrumque autem coniungere, esse impossibile propter

B. varias rationes, ac fere oppositas, perfectionum entis. Propter hanc enim cauiam quidem etiam Catholica distinctio formalis seu ex natura rei inter diuinas perfectiones excogitatur.

Respondetur, imo esse eundem non posse esse perfectissimum ens, si ex adunatione plurium perfectionum, seu rerum aut partium distinctarum coalescat. Primum, quia singula componentia essent imperfecta, tum quia nullum eorum secundum se includeret omnem perfectionem, tum etiam quia singula essent incompleta seu insufficientia in genere entis: ergo quod ex illis confurgeret, non posset esse vndeque perfectum, quia scilicet hoc ipsum, nimirum constare ex imperfectis, est magna imperfectio. Secundum, quia tale ens esset dependens a suis componentibus: sed de pendere ab alio, est imperfectio: ergo.

Tertio, quia in omni composito ex aliquibus re ipsa distinctis, possunt illa plura considerari vt plura entia partialia & incompleta, vel saltem si vnum est completum, reliqua quae illi adiunguntur, erunt incompleta, & vndiqueque illorum habebit essum esse sibi proportionatum, quia (vt infra latius dicam) hoc esse includitur intrinsece, & cum proportionem in omni entitate actua

C. listi ergo primum ens constaret ex pluribus entitatibus partialibus, interrogo an quilibet earum sit simpliciter prima in ratione entis, id est, esse omnino habens (suum esse proprium, & non ab alia): An vero vna sit ex se habens esse per se primo, a qua aliae fluant. Primum dici non potest: rationes enim quibus supra probauimus non posse dari plura entia ex se necessaria, non solum de entibus integris, sed de partialibus etiam conuincunt; imo tanto fortius de partialibus, quanto haec imperfectiora sunt ex suo genere. Et similiter rationes quibus probauimus in ente, quod est ipsum esse per se essentiam includi omnem perfectionem essendi probant non posse intelligi plura entia a se, & singula imperfecta, & incompleta. Item, quia in omni compositione vnum componentium, vel supponitur alteri, vel est principium alterius, vel perfectius illo ergo non potest intelligi, quod plura componentia per se primo & ex se habeant